

Výzva pro pana prezidenta, pana premiéra, paní ministryni školství, mládeže a tělovýchovy, poslankyně a poslance napříč celým politickým spektrem

My, zástupci krajské sekce Asociace speciálních pedagogů ČR Karlovarského kraje, na vás apelujeme, abyste se zasadili o odložení plánovaných změn ve školských právních předpisech, o odložení účinnosti ustanovení § 16 a § 19 zákona č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“), a navazujících prováděcích vyhlášek, na kterých v současné době MŠMT ČR pracuje.

Vážený pane prezidente, vážený pane premiére, vážená paní ministryně, vážené poslankyně a vážení poslanci, obracíme se na vás s prosbou o pozastavení účinnosti § 16 a § 19 školského zákona, neboť jsme přesvědčeni, že vzdělávací systém České republiky na tuto novelu není připraven. Školy, pedagogové a zákonní zástupci dětí, žáků a studentů nejsou dostatečně informováni, a pokud ano, většinou nesouhlasí. Školská poradenská zařízení, která se touto novelou budou řídit při doporučování podpůrných opatření, nemají stále novelizovanou prováděcí vyhlášku a do dnešního dne netuší, jak budou od září 2016 pracovat. Do dnešního dne není hotová ani jedna prováděcí vyhláška k § 16 školského zákona.

Obáváme se proto velmi krátké doby na realizaci.

Z důvodu chystaných legislativních změn a zrušení Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením vznikne povinnost všech základních škol v celé České republice přepracovat vlastní školní vzdělávací programy. Bohužel, ani Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, ze kterého budou ony nově „upravené“ školní vzdělávací programy vycházet, ještě nemá svou novou podobu. Nebyl dán žádný čas na pilotní ověření nového systému vzdělávání a ani na zpracování nově upravených školních vzdělávacích programů.

Pedagogičtí pracovníci základních škol mají oprávněnou obavu z „inkluzí“, v současné době přejmenované na „společné vzdělávání“. Chybí jim vzdělání a praxe v oboru speciální pedagogika. MŠMT ČR a vzdělávací instituce (vysoké školy, NÚV, NIDV atd.) na jejich potřeby nereflktují. V posledních 10 letech vysoké školy pedagogické nereagovaly na zvýšenou potřebu speciálních pedagogů a psychologů. Dalším problémem je nepřipravenost všech dotčených pracovníků, kteří se budou muset v novém, zcela neznámém systému podpůrných opatření orientovat.

Nový systém podpůrných opatření paní ministryně představuje jako nárokový, státem financovaný, ale v odborných řadách (učitelé, ředitelé škol, poradenská pracovníci, ředitelé školských poradenských pracovišť, starostové jako zástupci zřizovatelů škol, vedoucí odborů školství na krajských úřadech atd.) panuje obava, že systém nebude dostatečně finančně zajištěn. Jednotliví odborníci již od srpna 2015 připomínají zatím jedinou prováděcí vyhlášku, kterou MŠMT ČR k novele § 16 školského zákona předložilo a neustále v ní nacházejí velké množství nesrovnalostí a chyb.

Paní ministryně uvádí, že učitelé budou moci využívat odbornou pomoc asistentů pedagoga. Asistent pedagoga, který má minimální pedagogické vzdělání, nikdy nemůže nahradit učitele – speciálního pedagoga. V současné době asistenti pedagoga ve školách pracují, ale někdy s malým efektem nebo dokonce s negativním účinkem. Žáci s asistentem pedagoga jsou často segregováni ve vlastní třídě či v kolektivu a je jim upírána jedna ze základních lidských potřeb a to úspěch. Bohužel pedagogičtí pracovníci nejsou připraveni pracovat v týmu, a proto často narážejí na problém, jak spolupracovat s asistentem pedagoga, popřípadě dalším pedagogickým pracovníkem. Vzhledem k tomu, že společné vzdělávání bude znamenat přítomnost handicapovaných žáků v hlavním proudu, bylo by potřeba rozšířit nejen vzdělávání pedagogů, ale i asistentů pedagoga v oboru speciální pedagogiky.

Navrhovaný vzdělávací systém bude velmi nákladný a organizačně náročný. Obáváme se, že bude realizován, i když MŠMT ČR nebude mít zabezpečené finanční prostředky a i když dnes nikdo nedokáže říci, zda tato opatření přinesou očekávané výsledky.

Dokonce se domníváme, že tento systém zdevaluje kvalitu stávajícího veřejného školství. Troufáme si říci, že nestátní neziskové organizace lobbisticky ovlivňují MŠMT ČR pro zachování svých pracovních příležitostí nebo otevření nového prostoru v podnikání a to pro podporu rozvoje soukromého základního školství, které v České republice díky velmi vysoké kvalitě státního školství nemělo zatím velký úspěch.

V neposlední řadě cítíme vysokou míru nezodpovědnosti MŠMT ČR vůči zákonným zástupcům dětí, žáků a studentů, kterých se nikdo neptá, jaký mají na tuto výraznou změnu názor a jestli o ni stojí. Rodičům bude zkomplikována možnost výběru a svobodného rozhodnutí o možnostech vzdělávání jejich dítěte.

Závěrem bychom rádi upozornili na to, že nejsme proti myšlence „společného vzdělávání“, ale uvést celý vzdělávací systém do právní, finanční a odborné nejistoty je hazardem se vzdělaností národa. Víme, že je důležité reformovat školství, ale s rozumem a citem a hlavně tak, aby se neprosazovaly zájmy neziskových organizací za každou cenu, bez řádné přípravy a zajištěné legislativy.

Proto Vás žádáme, vážený pane prezidente, vážený pane premiére, vážená paní ministryně, vážené poslankyně a vážení poslanci, abyste se zasadili o odložení účinnosti novely § 16 a § 19 školského zákona do doby schválení novel všech prováděcích vyhlášek a současně poskytli dostatečný časový prostor školám na vypracování úprav ve školních vzdělávacích programech podle upraveného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a jeho pozvolné zavedení do praxe.

Věříme, že naše důvody chápete a předem děkujeme, že naší výzvě vyhovíte.

V Karlových Varech dne 10. prosince 2015

Za krajskou sekci Karlovarského kraje ASP ČR

Mgr. Ivana Tormová,
předsedkyně krajské sekce ASP ČR
Mgr. Martina Kheilová
Mgr. Miloslava Hartmannová
Mgr. Libuše Hladká
Mgr. Věra Sosnovcová